

Péter Imre

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Vasutas képzőművészek nemzetközi kiállít

Cím:

a Műcsarnokban

Forrás:

Magyarhíradó

1960. máj. 5.

Idő

"1960"

Osztályozás

408

Műcsarnok

A képzőművészeti kiállítások nyári szünetét most olyan esemény szakította meg, az V. Nemzetközi Vasutas Képzőművészeti Kiállítás, amely még a meleg nyári napokon is nagy közönséget vonz a Műcsarnok terméibe.

A kiállítás tizenöt ország amatőrművészeinek munkásságáról ad rendkívül érdekes tájékoztatást, s módot ad arra is, hogy némiképp megismerhessük egyes országok, népek tömegkulturájának fejlődési tendenciáit. Brüsszel, Bologna, Bécs és München után — vasutas képzőművészeink sikeres külföldi szerepléseinek eredményeképpen, a „FISAIC” javaslatára került most nálunk megrendezésre ez a kiállítás.

Érdeemes megismerkednünk a FISAIC-kal, ezzel a nemzetközi tömegkulturális szervezettel. A „Vasutasok Intellektuális és Művészeti Szövetsége” egy lelkes francia vasúti tisztviselő, Marcel Mollión kezdeményezésére jött létre 1952-ben. A kezdetben alig pár ország vasutas művészeit tömörítő szervezet ma már tizenhat tagállamot számlál, s munkássága mind jelentősebbé és megbecsültebbé válik abban a világküzdelemben, amely a népek közötti barátság kiépítését és a béke védelmét tűzte célul.

A Műcsarnok falairól most ezt a gondolatot sugározza mintegy hétszáz festmény, szobor, grafikai és iparművészeti alkotás, amely különféle kulturális szinten álló vasúti dolgozó és családtag keze alól került ki. A művészek között vannak egyszerű segédmunkások, pályafenntartási alkalmazottak, vonatkisérők, mozdonyvezetők, technikusok, tisztviselők és mérnökök.

Zömével vasutasok a kiállítók, érthető, hogy a művek jelentős része megkapó erővel hirdeti az emberi élet felemelkedésének, a békés alkotó munka szépségének a gondolatát. Arról tanúskodik, hogy korunk hatalmas technikai fejlődésével és ipari szerveztségével lépést tart az emberekben a vágy, hogy a mindennapos munkát, a gépek zakatoló ritmusát, a környező természetet a költészet ünnepi ragyogásával díszítse fel, tegye emberibbé és gazdaságosabbá.

Korunk új művészetének kibontakozásába mind nagyobb súllyal és jelentőséggel szól bele a tömegek kulturális és művészeti tevékenysége. Az amatőrművészek a maguk egyszerűbb képzettségével és eszközeivel is sokszor merészebbek, mint a hivatásosak, s a maguk közvetlen, spontán módján az emberi lélek élményvilágának olyan rétegeibe nyúlnak le, ahová némely hivatásos művész csak ritkán jut el. S miután az amatőrművészek tevékenysége gyakran még elevenen a népművészetből táplálkozik, olykor a népi, nemzeti sajátosságokat is tisztábban hordozzák, mint a hivatásos művészet. Szemléletesen érzékelhetjük ezt a kiállításon az északiak (finnek, svédek) sajátos, hűvös koloritjában, drámai képszerkesztésében és formavilágában. A finn munkák között kiváltképp megragadja a szemlélőt Venäläinen Viljo *Északi fény*, Lapaalainen Tacuno *Fiatal lány holdfényben* című műve, valamint Viinikainen Seppo érdekes, forrasztópárával s forrasztóóonnal kialakított *Bakugrás* című szobra. A lengyelek az amatőrművészetet meg éppen szigorúan elhatárolják a hivatásos művészettől. Szántszándékkal olyan anyagot válogattak össze erre a kiállításra, amely naivságában, kedves közvetlenségében a „primitív” művészet sajátos vonásait tükrözi.

A szovjet vasutasművészek munkásságát a különféle népművészeti anyagok iránti vonzalom jellemzi. Érdekes tüfestmények, gépi szöttek, furnéregetések s fafaragványok teszik változatossá a hagyományos művészi technikában is alapos képzettségről tanúskodó anyagot.

A francia, olasz, svájci vasutasművészek munkái élénken emlékeztetik a látogatót ezeknek a nemzeteknek magas színvonalú művészi kultúrájára. Az ó, valamint az osztrákok munkásságában élénken megmutatkozik a hivatásos művészet kisugárzása. Erősen hatnak rájuk a különféle absztrakt tendenciák is. Ezek a törekvések azonban epizódyszerűek a kiállításon, és még bennük is érezzük a végtelen komolyságot és szeretetet, amellyel az amatőrművészek az ecsetet, mintázófát vagy grafikai eszközt kezelik.

A csehszlovák anyagban különösen a grafikák tanúskodnak a kiállítók tehetségéről, fejlett mesterségbeli felkészültségéről.

A jugoszlávok között kiváltképp Skurjeni Mato sajátos egyszerűsége köti le a néző figyelmét. *Partizánok* című festményének hangvétele a népi balladák tömör pártosztát idézik emlékezetünkbe.

A két Németország munkásművészeit lényegében azonos, kissé száraz alapossággal kialakított műgond jellemzi. A két társadalmi rendből fakadó, lényegbe vágó különbségeket tükröz azonban, ahogyan a nyugati és keleti Németország vasutasművészei az élet lényeges mozzanatait lát-

ják és visszaadják. Ebben erőteljesen az NDK művészei felé billen a mérleg.

A magyarok ismét bővérű festői érzékről és alapos művészi iskolázottságról tettek tanúságot ezen a kiállításon. A zsűri a FISAIC aranyérmét *Ficzere Lászlónak*, ennek az izzig-vérig vasutasművésznek ítélte oda *Bányászok* című művéért. Ficzere festészeti dinamikájának kialakításához kétségkívül hozzájárult az is, hogy mozdonyvezetőből lett művészé. Mostani munkássága is elsősorban a vasút, a pályaudvarok életét eleveníti meg nagy művészi erővel (*Miskolci rendező pályaudvar*). *Gomola János* lakatos és *Tóth János* főkalauz munkája is kimagasló értéket képvisel a magyar anyagban, melynek egyetlen hiánya, hogy elég egysíkú. Hiányzik belőle az a valóban ösztönös, kevésbé rafinált művészi tevékenység, amely az amatőrök művészi szemléletét végeredményben megkülönbözteti a hivatásos művészekétől.

Péter Imre

Ficzere László: „Bányászok”. (A FISAIC aranyérmével kitüntetett festmény.)